

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 704/2024-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Bytového družstva so sídlom v Trnave**, Ludvika van Beethovena 26, Trnava, zastúpeného UNITED LAWYERS, advokátska kancelária, s. r. o., Mliekarenská 2, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/65/2022 z 27. septembra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/65/2022 z 27. septembra 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/65/2022 z 27. septembra 2023 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **530,85 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 15. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy rozhodnutím najvyššieho súdu

označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Uznesením č. k. III. ÚS 704/2024-13 z 19. decembra 2024 ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Skutkové východiská

3. Sťažovateľ sa žalobou proti žalovanej banke domáhal uloženia povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie s príslušenstvom. Žalobu odôvodňoval tým, že vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome ako spotrebitelia uzavreli so žalovanou zmluvu o termínovanom úvere z 9. mája 2007 (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej sa žalovaná zaviazala poskytnúť im úver 1 000 000 Sk na účely obnovy bytového domu a odstránenia jeho systémových porúch. Podľa bodu 5.5 zmluvy o úvere mala žalovaná právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu v prípade, ak dôjde k zmene miery rizika klienta, pričom túto zmenu mala klientovi písomne oznámiť. Bezdôvodné obohatenie predstavujúce spolu sumu 385,66 eur malo podľa názoru sťažovateľa vzniknúť tým, že žalovaná od 1. júla 2011 zvýšila úrokové rozpätie z 0,90 % p. a. na 2,50 % p. a., a to na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky. Poukázal pritom na stanovisko Národnej banky Slovenska, v ktorom bolo konštatované, že postup žalovanej, ktorým zmenila úrokovú sadzbu v dôsledku údajnej zmeny miery rizika klienta, je v rozpore s právnymi predpismi; a že ustanovenie bodu 5.5 a 12.1.1.1 zmluvy o úvere predstavujú neprijateľné podmienky, v dôsledku čoho sú neplatné. Odkázal aj na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/563/2015 z 10. februára 2016.

4. Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 1. júla 2021 žalobu sťažovateľa zamietol. Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 23CoCsp/57/2021 z 30. novembra 2021 v zhode so súdom prvej inštancie konštatoval, že právny vzťah založený zmluvou o úvere je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Znenie bodu 5.5 zmluvy o úvere považoval za určité a zrozumiteľné, a teda za platne dojednané (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka *a contrario*). Z tohto znenia mu vyplynulo, že žalovaná je oprávnená jednostranne zmeniť úrokovú sadzbu, ak dôjde k zmene miery rizika klienta, pričom zmena miery rizika klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou ratingu klienta alebo so zmenou rizikovej váhy klienta. Podľa jeho názoru bolo v konaní preukázané, že na účel uzatvorenia zmluvy o úvere prebehol riadny kontraktačný proces, pripomienkovanie zmluvy sa zo strany sťažovateľa udialo za pomoci právnik a po kontraktačnom procese nezostalo žiadne ustanovenie zmluvy neurčité. Spotrebitelia mali prostredníctvom správcu možnosť zmluvné podmienky si dohodnúť, a tak boli individuálne dojednané. Bod 5.5 zmluvy nebolo možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto nebolo možné dospieť ani k záveru, že by žalovaná prijala bezdôvodné obohatenie na úkor spotrebiteľov. Keďže v danom prípade sa nedospelo k záveru, že by išlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku, nebola vyslovená ani jej neplatnosť.

5. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu sťažovateľ podal dovolanie. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), odmietol v zmysle § 447 písm. c) CSP, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

6. K dovolaniu založenému na vade zmätočnosti najvyšší súd nesúhlasil s argumentáciou sťažovateľa, podľa ktorej nižšie súdy opomenuli vykonať právne posúdenie bodu 5.5 zmluvy o úvere, pretože z odôvodnenia rozsudku okresného súdu explicitne vyplýva, že vec právne posúdil aj podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. K námietke o absencii dôvodu zmeny v jednostrannom zvýšení úrokového rozpätia najvyšší súd poukázal na závery okresného súdu, s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, že ani prípadné neoznámenie zvýšenia úrokového rozpätia by v okolnostiach prejednávaneho prípadu nebolo dôvodom neúčinnosti alebo neplatnosti jeho zvýšenia. Rovnako to platí aj vo vzťahu k námietke podania nesprávneho výkladu a aplikácie pojmu „značná nerovnováha“ pri posudzovaní zmenovej klauzuly v zmysle § 53 ods. 3 písm. i) Občianskeho zákonníka. K námietke, že sa nižšie súdy nevenovali aplikácii § 39 Občianskeho zákonníka, najvyšší súd upozornil, že sťažovateľ v rámci základného konania nežiadal uplatnenie kritéria dobrých mravov na sporný bod 5.5 zmluvy o úvere, ale rozporom s dobrými mravmi argumentoval len proti žalovanej vznesenej námietke premlčania. Keďže argumentáciu o rozpore s dobrými mravmi sťažovateľ nepredniesol v odvolacom konaní, ale až v dovolaní, najvyšší súd ako súd dovolací sa ňou nemohol zaoberať. Ako nedôvodnú najvyšší súd vyhodnotil aj námietku sťažovateľa, podľa ktorej krajský súd opomenul § 53a Občianskeho zákonníka a v súlade s § 298 ods. 1 CSP nevyslovil, že zmluvná podmienka používaná žalovanou v spotrebiteľskej zmluve pod bodom 5.5 zmluvy o úvere je neprijateľná.

7. K dovolaniu založenému na § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd uviedol, že krajský súd sa riešením štyroch v dovolaní položených právnych otázok v napadnutom rozsudku nezaoberal. Odvolací rozsudok spočíval na odlišných dôvodoch. Preto sťažovateľ v dovolaní uplatnený dovolací dôvod nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, keď nenastolil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ale naopak, pomenoval a vymedzil otázky, ktorými sa podľa jeho názoru odvolací súd nezaoberal, hoci sa nimi zaoberať mal. Najvyšší súd potom k namietanému nedostatku individuálneho dojednania zmluvnej podmienky dodal, že spotrebiteľia mali možnosť ovplyvniť jej obsah, a to práve prostredníctvom správcu, ktorý jednotlivých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome zastupoval. Vo vzťahu k výsledku konania v prejednávanej veci je preto bez právneho významu, že kontraktáčného procesu so žalovanou bankou sa zúčastňoval namiesto jednotlivých vlastníkov iba správca ako ich zástupca, pretože to nemá vplyv na možnosť posudzovania zmluvných podmienok ako individuálne dojednaných.

III.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho práv, a to predovšetkým jeho práva na zákonného sudcu a práva na súdnu ochranu, pretože najvyšší súd v rozpore s § 48 ods. 1 CSP nepredložil predmetnú vec veľkému senátu. V tejto súvislosti tvrdí, že v momente vydania napadnutého uznesenia už bolo vydané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/71/2022 z 31. mája 2023, ktorým najvyšší súd zamietol dovolanie žalovanej v skutkovo a právne obdobnej veci, pričom vyslovil, že podmienka ustanovená v bode 5.5 zmluvy o úvere je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Najvyšší súd tak dospel k inému právnomu názoru v otázke neplatnosti bodu 5.5 zmluvy o úvere než k tomu, ktorý už bol vyslovený v skoršom rozhodnutí, a preto mal postupovať podľa § 48 ods. 1 CSP. Po vydaní skoršieho rozhodnutia iný senát dovolacieho súdu postupoval v obdobných veciach sťažovateľa tak, že zohľadnil skoršie

rozhodnutie a vyhovel podaným dovolaniam sťažovateľa nasmerovaným proti rozhodnutiam krajských súdov (7Cdo/98/2022, 7Cdo/74/2023 a 7Cdo/86/2023).

9. Dôvodnosť ústavnej sťažnosti je podľa sťažovateľa daná aj nesprávnym konštatovaním najvyššieho súdu, že zmluvná podmienka uvedená v bode 5.5 zmluvy o úvere je „*lege artis*“, a teda nie je neprijateľná z dôvodu, že bola individuálne dojednaná. Právne posúdenie tejto otázky bolo vykonané spôsobom porušujúcim práva sťažovateľa nielen z dôvodu uvedeného v predchádzajúcom odseku, ale tiež preto, že bolo posúdené nesprávne a arbitrárne, bez náležitého vysporiadania sa s kľúčovými dovolacími dôvodmi sťažovateľa. To robí napadnuté uznesenie nedostatočne odôvodneným a arbitrárnym s následkom porušenia práv sťažovateľa.

IV.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

IV.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

10. Najvyšší súd zdôraznil, že v napadnutom uznesení dovolacích dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom neprejednal, pretože ho sťažovateľ v dovolaní nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP. Následne najvyšší súd v napadnutom uznesení len nad rámec jeho dôvodov vo všeobecnosti a stručne uviedol, že spotrebiteľia majú možnosť ovplyvniť obsah dojednania prostredníctvom správcu, ktorý jednotlivých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome zastupuje a koná na ich účet.

IV.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

11. Zúčastnená osoba (žalovaný v civilnom spore) sa stotožňuje s odmietnutím dovolania sťažovateľa najvyšším súdom. Dovolacia kritika sťažovateľa mala skutkovú povahu a právne otázky v dovolaní vykazovali akademický charakter. Dovolanie je neprípustné aj z dôvodu, že žalovaná suma (385,66 eur) neprevyšuje bagatel'ný cenzus podľa § 422 ods. 1 písm. b) CSP.

12. Vec prejednávajúci senát najvyššieho súdu nebol povinný predložiť vec veľkému senátu, pretože v rozhodnutiach, na ktoré poukazuje sťažovateľ, najvyšší súd rozhodol na základe vyhodnotenia dôvodnosti vady podľa § 420 písm. f) CSP (vada zmätočnosti). Nesprávne vyhodnotenie tejto vady najvyšším súdom však sťažovateľ nenamieta. Napadnuté uznesenia a rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/71/2022 posudzovali iné skutkové okolnosti, keďže v spore pod sp. zn. 5Cdo/71/2022 nedošlo k včasnému preukázaniu individuálneho dojednania zmluvnej podmienky. Preto nejde ani o skutkovo a právne obdobnú vec, pri ktorej by vznikla povinnosť najvyššieho súdu vysporiadať sa so svojom skoršou rozhodovacou praxou.

IV.3. Replika sťažovateľa:

13. Sťažovateľ v replike odkazuje na viaceré rozhodnutia iných senátov najvyššieho súdu, ktoré z rozhodnutia sp. zn. 5Cdo/71/2022 vychádzali a zrušili rozsudky odvolacieho súdu. K argumentu najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania ako neprípustného sťažovateľ odkazuje na nález sp. zn. I. ÚS 61/2024 z 11. apríla 2024, v ktorom ústavný súd zrušil totožné uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/135/2022.

14. Sťažovateľ je presvedčený, že najvyšší súd v napadnutom uznesení vykonával hmotnoprávny prieskum a vyslovoval tomu zodpovedajúce právne názory.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Ústavný súd už v konaní sp. zn. I. ÚS 61/2024 vec prejednal a rozhodol o skoršej, skutkovo a právne takmer identickej ústavnej sťažnosti sťažovateľa. V aktuálne prejednávanvej veci nemá dôvod sa od svojich skôr vyslovených názorov odchyliť.

16. V skoršom konaní sp. zn. 5Cdo/71/2022 (sťažovateľ v ňom vystupoval ako žalobca) najvyšší súd zamietol dovolanie podané žalovanou proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia považoval za dostatočné a nosným dôvodom, pre ktorý došlo k vyhovneniu žalobe, bol fakt, že žalovaná nepredložila dôkazné prostriedky týkajúce sa tvrdenia o individuálnom dojednaní spornej zmluvnej podmienky včas (sudcovská koncentrácia). Všeobecné súdy dospeli v tomto prípade k záveru, že sporná zmluvná podmienka je neprijateľná z dôvodu jej neurčitosti, pretože podľa jej znenia je rozhodnutie o zmene úrokovej miery ponechané na jednostrannom rozhodnutí žalovanej bez jasných, určitých a predvídateľných podmienok, čo založilo zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktorej dôsledkom je neprijateľnosť a neplatnosť tejto podmienky. Skutkovou osobitosťou tohto prípadu bolo, že v dôsledku nečinnosti žalovanej (resp. oneskorenosti tvrdení o individuálnom dojednaní) nebolo možné dokazovať, či zmluva o úvere bola individuálne dojednaná. Toto rozhodnutie najvyššieho súdu bolo predmetom ústavnoprávneho prieskumu, pričom ústavný súd uznesením sťažnosť žalovanej odmietol uznesením sp. zn. IV. ÚS 617/2023 z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. V ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu s obdobným predmetom konania (sp. zn. 7Cdo/98/2022, 7Cdo/74/2023 a 7Cdo/86/2023) dovolací súd rozhodoval o dovolaniach sťažovateľa proti rozsudkom odvolacích súdov, ktoré potvrdili rozhodnutia súdov o zamietnutí žalôb sťažovateľa. Prvoinštančný súd v týchto prípadoch žaloby zamietol, pretože nepovažoval bod 5.5 zmluvy o úvere za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ale za bod platne dojednaný, určitý a zrozumiteľný. Význam tohto bodu bol podľa jeho názoru stranám zrejmý a bolo preukázané, že rokovania týkajúce sa uzatvorenia zmluvy a ich zmien boli dojednané individuálne, pričom za vlastníkov konal správca, ktorý bol odborne spôsobilou osobou a ktorý mal možnosť do znenia zmluvy zasiahnuť. Najvyšší súd na podklade dovolaní sťažovateľa rozsudky krajského súdu zrušil a veci mu vrátil na ďalšie konania, pričom vo vzťahu k obom dôvodom prípustnosti dovolania uplatneným sťažovateľom [§ 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pozn.] uviedol iba to, že „z rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/71/2022 zo dňa 31.05.2023 vychádzal ako z prejudikatúry, ktorá už vyhodnotila právnu otázku týkajúcu sa neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá už bola v rozhodovacej praxi dovolacím súdom vyriešená“. I tieto rozhodnutia najvyššieho súdu boli posudzované ústavným súdom a ústavné sťažnosti boli odmietnuté jeho uzneseniami sp. zn. I. ÚS 140/2024, IV. ÚS 663/2023 a sp. zn. IV. ÚS 79/2024 pre zjavnú neopodstatnenosť, keďže išlo o kasačné rozhodnutia najvyššieho súdu a ústavný súd konštatoval, že nepatria do skupiny rozhodnutí, ktoré by pre sťažovateľa (v týchto prípadoch pre žalovanú) vytvorili už nereparovateľný právny stav, ktorého náprava by po skončení celého konania nebola účelnou.

18. Ani v aktuálne prejednávanvej veci všeobecné súdy nevyhodnotili sporný bod 5.5 zmluvy o úvere ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože boli toho názoru, že v procese uzatvárania zmluvy figuroval správca, ktorý sa s obsahom zmluvy preukázateľne oboznámil, čo ich viedlo

ku konštatovaniu, že tento bod zmluvy bol individuálne dojednaný. Žaloba sťažovateľa bola zamietnutá, pričom proti rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie obsahovo totožné s tým, aké uplatnil vo veciach vedených najvyšším súdom pod sp. zn. 7Cdo/98/2022, 7Cdo/74/2023 a sp. zn. 7Cdo/86/2023. Po tomto momente sa uvedené prípady vo všetkom zhodujú. V tejto veci však najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol, pretože nevzhladol jeho prípustnosť. V rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia sa síce venoval námietkam sťažovateľa, nevysvetlil však, prečo v predošlých prípadoch boli dovolania sťažovateľa považované za prípustné a dôvodné, s tým, že viedli najvyšší súd ku kasácii rozhodnutí krajského súdu, a prečo v tomto prípade (pri rovnakých skutkových i právnych dôvodoch) k tomu nedošlo. Sťažovateľovi a ani ústavnému súdu tak nie je zrejmé, prečo v obdobných veciach najvyšší súd posúdil dovolanie rozdielne, keď v jednom prípade konštatoval prípustnosť a dôvodnosť dovolania a v druhom prípade jeho dovolanie odmietol bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal s predošlými rozhodnutiami v týchto veciach. Takýto postup významne oslabuje presvedčivosť písomného vyhotovenia jeho rozhodnutia a oslabuje predvídateľnosť súdneho rozhodnutia a tento jav v rozhodovacej praxi súdov nemožno tolerovať.

19. Ústavný súd si uvedomuje, že požiadavku predvídateľnosti súdnych rozhodnutí nemožno vnímať absolútne. Obdobnú vec je možné rozhodnúť aj inak než v predošlých prípadoch. V takom prípade je však súd povinný svoje závery riadne, racionálne a ústavne konformne odôvodniť (čl. 2 ods. 3 CSP), a to takým spôsobom, aby predošlé rozhodnutia neboli ignorované, ale práve naopak, aby sa s nimi súd argumentačne vysporiadal (III. ÚS 275/2018).

20. Najvyšší súd v napadnutom uznesení skoršie rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/71/2022 a ani rozhodnutia senátu 7Cdo vôbec nezmienal, a tým sa s nimi nevysporiadal, čo vedie ústavný súd ku konštatovaniu, že napadnuté uznesenie nie je presvedčivo odôvodnené, a preto ním došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

21. Ústavný súd dodáva, že ústavnoprávnu neudržateľnosť napadnutého uznesenia vzhladol výlučne v procesnoprávnom aspekte konkretizovanom v bode 18 tohto nálezu. Vyhovujúci nález ústavného súdu nijako nezaujíma definitívny a kategorický postoj k otázke, ktorý z prístupov k posudzovaniu prípustnosti a dôvodnosti dovolania sťažovateľa je správny. Sťažovateľ však musí mať možnosť sa z rozhodnutia dozvedieť, ako sa najvyšší súd vyrovnal s predošlými rozhodnutiami svedčiacimi v jeho prospech a prečo v aktuálnej veci rozhodol inak. Až po dôkladnej analýze všetkých rozhodnutí v obdobných veciach je nutné zaoberať sa otázkou, či v danej veci existujú rozhodnutia s odlišným právnym názorom (t. j. s odlišným posúdením rovnakej právnej otázky za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie), v dôsledku ktorého by bol senát dovolacieho súdu povinný vec postúpiť veľkému senátu a aktivovať postup podľa § 48 ods. 1 CSP. Aj dôvody vo vzťahu k posudzovaniu tejto otázky musia z budúceho rozhodnutia zreteľne vyplývať. Bolo by teda predčasné rozhodnúť o porušení základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovел (bod 4 výroku nálezu).

22. Z obdobného dôvodu je irelevantná aj námietka zúčastnenej osoby týkajúca sa (ne)prípustnosti dovolania sťažovateľa pre bagateľný cenzus podľa § 422 ods. 1 písm. b) CSP. Ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti môže preskúmať iba existujúce napadnuté právoplatné rozhodnutie v nerozlučnej jednote jeho výroku a odôvodnenia. Napadnuté uznesenie vôbec nepracovalo

s kritériom podľa § 422 ods. 1 písm. b) CSP. V jeho odôvodnení sa najvyšší súd k bagatelnému cenzu vôbec nevyslovil. Je teda zjavné, že odmietnutie dovolania sťažovateľa nie je vôbec založené na prekážke akcentovanej zúčastnenou osobou. Preto ústavný súd do skutkového a právneho základu svojho nálezu nemôže predmetný argument zúčastnenej osoby pojať. Ak by tak urobil a sám by konštatoval neprípustnosť dovolania sťažovateľa kvôli dôvodu, ktorý podľa názoru zúčastnenej osoby najvyšší súd opomenul, nahrádzal by rozhodovacia činnosť všeobecného súdu, čo mu ako súdному orgánu ústavne oddelenému od systému všeobecného súdnictva neprináleží.

23. Vychádzajúc z čl. 127 ods. 2 ústavy, vzhľadom na konštatovanie porušenia označených práv, ústavný súd uznesenie najvyššieho súdu zrušil (bod 2 výroku nálezu). Ústavný súd zároveň vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, pretože o dovolaní sťažovateľa je najvyšší súd povinný opätovne rozhodnúť so súčasným rešpektom k právnomu názoru ústavného súdu vyslovenému v tomto náleze [§ 134 ods. 1 druhá veta zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

24. Ústavný súd bez ambícií robiť závery, či ide o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku, len pripomína, že k otázke povahy individuálne vyjednej zmluvnej podmienky sa Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vo svojich rozhodnutiach už touto otázkou opakovane zaoberal a tento výklad je pre súdy záväzný (čl. 3 ods. 1 CSP). Napr. vo veci C-226/12 (bod 19) Súdny dvor konštatoval: „Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania však vyplýva, že v spore vo veci samej si účastníci konania odporujú v otázke, či podmienka 13 bola alebo nebola individuálne dohodnutá. Je teda potrebné, aby sa k tejto otázke vyjadril vnútroštátny súd, pričom by mal zohľadniť pravidlá týkajúce sa rozdelenia dôkazného bremena, ktoré sú v tejto súvislosti stanovené v článku 3 ods. 2 prvom a treťom pododseku smernice a ktoré upravujú najmä to, že ak podnikateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.“ Obdobne aj k otázke artikulovanej vyššej miery informovanosti na strane spotrebiteľov, pretože ich mal zastupovať sťažovateľ, už Súdny dvor konštatoval význam objektívnej stránky pojmu spotrebiteľ v nevýhodnej vyjednávacej pozícii, napr. v rozsudku C-110/14 (bod 27) konštatoval, že „v takom prípade by ani za predpokladu, že advokát je vo vyššej miere odborne kompetentný (pozri rozsudok Šiba, C 537/13, EU:C:2015:14, bod 23), nebolo možné dospieť k záveru, že nie je vo vzťahu k predajcovi alebo dodávateľovi slabšou stranou. Ako totiž bolo pripomenuté v bode 18 tohto rozsudku, znevýhodnené postavenie spotrebiteľa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom, ktoré má vyrovnáť systém ochrany zavedený smernicou 93/13, sa týka tak úrovne informovanosti spotrebiteľa, ako aj jeho vyjednávacej sily vo vzťahu k podmienkam, ktoré sú pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom a na ktorých obsah nemá tento spotrebiteľ vplyv.“. Súdy sú povinné reflektovať výklad Súdneho dvora a vyrovnáť sa s otázkou, aké okolnosti viedli spotrebiteľov, že si vymienili proti vlastným záujmom zmluvnú podmienku o jednostrannej zmene úrokovej sadzby, za akých okolností takúto podmienku navrhli individuálne zakoncipovať do zmluvy alebo ju takto vo svoj neprospech upraviť v zmluve, a teda aj s otázkou, či bola súčasťou textu vopred pripraveného návrhu zmluvy.

25. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

26. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania za 2 úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023, tak ako si ich uplatnil (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 208,67 eur, režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur, k čomu bolo potrebné pripočítať daň z pridanej hodnoty (§ 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov) vo výške 88,47 eur. Za úkon právnej služby spočívajúci v podaní repliky ústavný súd sťažovateľovi náhradu trov konania nepriznal, a to jednak z dôvodu, že táto replika neobsahovala žiadnu ďalšiu osobitne relevantnú argumentáciu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. augusta 2025

Robert Šorl
predseda senátu